

Tehniline kirjeldus

1. Taustainformatsioon

PRIDE eelkoolitus on pädevustepõhine koolitus, mis usub, et lapsendajatel ja hoolduspere vanematel peavad olema kindlad tugevused, teadmised ning oskused selleks, et olla edukas vanem lapsele, kes on eraldatud oma sünniperekonnast ([Raudkivi, 2018](#)). PRIDE eelkoolitus koosneb eelkohtumisest ja 9 õppusest, mis viiakse läbi 2-4 kuu vältel, õppuste maht on 59 akadeemilist tundi.

PRIDE eelkoolitused on kohustuslikud üksnes hooldusperedele (sh hoolduspere erivormidele: erihooldusperedele ja kriisihoidusperedele). Lapsendajatele ning eestkostjatele on see soovituslik – soovitajaks on vastavalt Sotsiaalkindlustusamet või kohalik omavalitsus.

Asendushoolduse TAT tegevuste ja sotsiaalhoolekande seaduse muudatuste mõju hindamise uuringus ([Aps, Kalda etc, 2022](#)) on välja toodud, et kuigi eestkostepered moodustavad perepõhise asendushoolduse pakkujatest suure enamuse – on aastatel 2017–2021 osalenud PRIDE koolitustel proportsionaalselt väga vähe. Arvatakse, et tulenevalt nende profiilist ei ole PRIDE eelkoolitus praegusel kujul atraktiivne ning osadel juhtudel kogu ulatuses asjakohane.

Kui hoolduspere vanemad või lapsendajad on saanud oma otsust kasvatada teistest vanematest sündinud last pikalt kaaluda, siis eestkostjatele on lapse perre võtmise puhul tegemist pigem ootamatu olukorraga ja nende elukorraldus muutub täielikult. See tähendab, et pere ei ole jõudnud end selleks piisavalt ette valmistada. Lähisugulastest eestkostjate näol ei lähtu otsus niivõrd vabast valikust, vaid elu ootamatusest tulnud kohustusest ja vastutusest.

Võrreldes hooldusperede ja lapsendajatega ei vaja eestkostjad aega ja võimalust enda valmisoleku analüüsimiseks, vaid nad vajavad koolituse näol tuge eelkõige selleks, et oma olukorda mõista ning sellega leppida. Nende suhted perekonnas või lähikonnas muutuvad ja neil on vaja muutunud suhete dünaamikaga toime tulla. Samas on neil oluline teada, mis neid võib lapse kasvatamisel ees oodata (nt lapse traumast tulenevad käitumismustrid jm). Eestkostjate koolitusel osalemise arvu kasv tooks neid omakorda lähemale neile vajalikele tugiteenustele, hetkel on nende arv väike.

Selleks, et PRIDE eelkoolitus vastaks eestkostjate vajadusele on vajalik välja töötada vastav PRIDE koolitus eestkosteperedele ja koolitusmaterjal ning ühtlasi piloteerida PRIDE koolitust eestkosteperedele.

2. Teenuse eesmärk ja sihtgrupp

Hanke eesmärgiks on PRIDE koolituse eestkosteperedele väljatöötamine, mis sisaldab endast õppekava ja õppematerjalide loomist ning pilootkoolituse läbiviimist (edaspidi tööd). Tööde planeeritud tähtajad on järgmised:

- PRIDE koolituse õppekava ja koolitusmaterjali (koolitatavatele) valmimine hiljemalt 2025 I kvartali lõpp;
- PRIDE koolituse läbiviimine hiljemalt 2025 II kvartali lõpp;
- pilootkoolituse järelanalüüsi aruanne, mis sisaldab õppekavasse vajadusel muudatuste sisseviimist, koolituse õppematerjali täiendamist jms hiljemalt 15. oktoober 2025;
- PRIDE koolituse juhendmaterjali loomine koolitajatele 15. november 2025.

Riigihanke tulemusena sõlmitava lepingu täitmisel tuleb läbi viia järgmised tegevused:

1. koolituse õppekava välja töötamiseks ja õppematerjalide ette valmistamiseks sisendi kogumine eestkostjate vajaduste kohta kohalikelt omavalitsuselt (minimaalselt 10 erineva piirkonna kohalikku omavalitsust), tugiteenust osutavatelt asutustelt (kõik kasuperedele tugiteenuseid osutavad organisatsioonid) ning eestkosteperedelt (minimaalselt 10 eestkostepere);
2. töötada välja PRIDE eestkoste koolituste õppekava Hankijale, mis tuleb edastada Hankijale eelnevalt kooskõlastamiseks. Kui Hankija ja Pakkuja on õppekava osas ühel meelel, siis Hankija kinnitab selle;
3. välja töötada PRIDE koolituse tarvis koolituse õppematerjalid eestkosteperedele;
4. pilootkoolituse läbiviimine vastavalt Hankija tellimusele (indikatiivselt 1 gruppide, 5-8 perele);
5. pilootkoolituse järgse lõppanalüüsi aruande koostamine ning õppekava ja koolituse õppematerjalide täiendamine ning parendamine vastavalt lõppanalüüsi aruande tulemustele;
6. välja töötada PRIDE eestkoste koolituse tarvis koolituse juhendmaterjal koolitajatele.

3. PRIDE koolitus eestkosteperedele väljatöötamine ja õppematerjalide loomine

Koolituse eesmärk on luua eeldused teadmiste, oskuste ja hoiakute arendamiseks, mis on vajalikud eestkostja toetamiseks teisest vanemast sündinud lapse kasvatamisel ja sellega edukaks toimetulekuks.

Koolitus on planeeritud üles ehitada 5-6 eraldiseisva moodulina, mis kokku moodustavad tervikliku programmi. Koolituse sihtgrupiks on eestkostepered ja potentsiaalselt eestkostjaks hakkav pere. Ühe koolituse kogumaht on 5-6 õppepäeva (kokku indikatiivselt 20-24 akadeemilist tundi, välja arvatud kohvipauside ja lõunapausi aeg). Ühe õppepäeva pikkus ei tohi olla pikem kui 5 ak/h.

Koolitusele eelneb füüsiline eelkohtumine (mitte pikem kui 4 ak/h), milles eesmärgiks on luua koolitusel osalejatega kontakt ja usalduslik töökeskkond, tutvustada koolitust, materjale ja üldist õppeprotsessi. Lõplik koolituse maht (st moodulid ja õppepäevad kujunevad hankega tellitava töö tulemusena).

Kui Pakkuja kavandab koolitusel osalejatele iseseisvat kodutööd, mida ei viida läbi kontaktiselt ehk koolituse läbiviijatega ühisel füüsilises ja/või virtuaalses ruumis, siis seda mahtu ei arvestata koolitusmoodulite auditoorse töö sisse (20-24 akadeemilise tunni), vaid tuuakse välja eraldi õppekava projektis (iseseisva tööna).

Loodava PRIDE eestkoste koolituse moodulid baseeruvad PRIDE eelkoolituse programmil, selekteerides moodulitest teemad, mis on eestkoste spetsiifika silmas pidades olulised eestkostja rolli täitmisel ja teisest vanemast sündinud lapse kasvatamisega toimetulekul.

Koolitus peab sisaldama järgnevaid PRIDE eelkoolituse programmi teemasid:

- lapse arengu toetamine: kiindumus;
- trauma ja kaotus;
- vanemlus ja perekonna tähtsus, koostöö lapsele püsivate suhete tagamiseks.

Pakkuja lähtub koolituse sisustamisel eestkostjate tänasest vajadusest.

Moodulina käsitletakse koolituse alateemade temaatilist tervikkäsitlust või meetoodiliselt kokkusobivaid teemasid. Moodulid on üksteist täiendavad, kuid seejuures mitte dubleerivad ning koos teiste koolituse elementidega moodustavad tervikliku programmi. Lõplik kontseptsioon ja meetodid lepitakse kokku poolte vahel lepingu täitmise käigus lähtudes hankedokumentidest ja Pakkuja poolt tehtud pakkumusest.

Hankijal on õigus lõpliku koolituse sisu kooskõlastamisel teha Pakkujale ettepanekuid koolituse ülesehituse ja metoodika osas. Lepingu täitmise käigus toimuv metoodika täiendamine/muutmine ja täiendused/muudatused kooskõlastatakse Hankija ja Pakkuja vahel.

Õppematerjalid

- PRIDE eestkoste koolituse õppematerjal baseerub PRIDE eelkoolituse materjalidel, sisaldades juba eespoolmainitud teemasid, mis on vajalikud eestkosteperedele ning mis on selgunud sisendi küsimisel.
- Õppematerjale võib kohandada vastavalt fookusele.
- Koolitusel kasutatav õppematerjal on praktiline kokkuvõte olulisimast infost osalejale mugavas formaadis ning sisaldab viiteid erinevatele kasulikele allikatele (nt uuringud, teadusartiklid, statistika jms).
- Õppematerjal peab põhiosas olema eesti keeles. Viidatav või lisatav täiendav lugemismaterjal võib olla inglise keeles. Õppematerjal koosneb kasutatavatest materjalidest (nt slaidid, arutelude või rühmatööde materjalid, kasulikud joonised, kokkuvõtted/tutvustused, videomaterjal jms).
- Õppematerjalid peavad sisaldama viiteid täiendavatele lugemismaterjalidele, mis tulevad koolitusel omandatud teadmiste rakendamisel kasuks ning aitavad teadmisi kinnistada.

Pakkuja peab arvestama, et kõikide täitmist vajavate materjalide (programmid, õppematerjalid, tagasisidelehed jne) puhul kasutatakse eelkõige Microsoft Office dokumendi formaate. Hankijale antakse koostatud materjalid üle muutmist võimaldatavates formaatides.

Õppematerjalid ning nende täiendamine/muutmine kooskõlastatakse Hankija ja Pakkuja vahel lepingu täitmise käigus. Hankija annab Pakkujale tagasiside koostatud materjalide kohta 10 tööpäeva jooksul vähemalt kirjalikus taasesitatavas vormis. Pakkuja edastab õppematerjalid Hankijale, kes teeb need osalejatele kättesaadavaks. Loodud õppematerjalid ja õigused nende kasutamisele tuleb anda üle Hankijale.

4. Pilootkoolituse läbiviimine vastavalt tellimusele (indikatiivselt 1 grupile, 5-8 perele), pilootkoolituse järgse lõppanalüüsi aruande koostamine, õppematerjali ja õppekava täiendamine vastavalt sellele koostöös Hankijaga

Koolitusgrupi suurus on indikatiivselt 5-8 pere, kui ei ole teenuse osutamise käigus Hankija ja Pakkuja vahel kokku lepitud teisiti. Koolitus toimub kontaktõppes Tallinnas. Erandolukordades ja Hankija nõusolekul on Vabariigi Valitsuse kehtestatud eriolukorra ja/või piirangute kehtivuse ajal võimalik korraldada kontaktõppe vormis toimuvat koolitust veebikoolitusena.

Pilootkoolitus viiakse läbi pärast õppematerjalide valmimist loodud materjalide testimiseks. Õppematerjalide valmimise järgselt toimub üks koolitus, mille järel saadakse tagasisidet, mis peab puudutama ka koolitus- ja õppematerjalide täiustamiseks.

Koolituse õppepäevad ei pea toimuma järjestikustel päevadel, koolituse täpne toimumisaeg sõltub pakutavast metoodikast.

Pilootkoolituse läbiviimiseks tagab Hankija ruumid ja toitlustamise, millega Pakkujale ei kaasne lisanduvaid kulusi.

Pilootkoolituse tehniline korraldamine:

- pilootkoolitusel osalemise kutsed valmistab Pakkuja ette koostöös Hankijaga;
- Hankija korraldab kutsete edastamise, eelregistreerimise ja osaluslehtede ettevalmistamise;

- õppematerjalid tuleb kooskõlastada Hankijaga vähemalt 10 tööpäeva enne koolituse toimumist.

Pakkuja viib läbi tagasiside küsitluse pilootkoolituse läbinutele ning tutvustab tulemusi Hankijale. Peale pilootkoolitust koostab Pakkuja lõppanalüüsi aruande, kuidas loodud PRIDE koolitus eestkosteperedele toimib, milliseid teemasid tuleb täiendada või mida lisada. Sellest tulenevalt ja Hankijaga kooskõlastatult tuleb õppematerjali ja õppekava vastavalt vajadusele täiendada või muuta.

Kohtumised töörühma ja Hankijaga

Töörühma kohtumisi korraldab projektijuht füüsiliste kohtumistena või veebis. Hankijaga toimuvad vähemalt 3-4 vahekohtumist. Minimaalselt 3 nädalat enne iga tööde üleandmise etapi tähtaega, mille aeg lepitakse Hankija ja Pakkuja vahel kokku.

Kokkulepitud koostöökohtumistel antakse ülevaate tööprotsessist ja – mahtudest, kirjeldatakse juba tehtut, räägitakse läbi probleemkohad, kirjeldatakse järgmisi etappe, kuidas Pakkuja planeerib tulemuste valguses viia läbi edasisi töid.

Koostöökohtumis(t)e järgselt annab Hankija 10 tööpäeva jooksul Pakkujale tagasisidet ning vajadusel tehakse ettepanekute alusel muudatusi tehtud või kavandatud töödes. Kohtumised protokollitakse ja allkirjastatakse mõlema poole esindaja poolt.

Tööde teostamisel ning koolituse läbiviimisel peab Pakkuja eelistama keskkonnahoidlikke lahendusi, näiteks:

- töökoosolekud ja muud kohtumised viia läbi võimaluse korral veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge;
- vältida tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistada digitaalsel kujul olevaid materjale;
- Pakkuja poolt digitaalsel kujul edastatavad materjalid peavad olema salvestatud ja edastatud optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefailide ning seega vähendada digireostust;
- lepingu täitmise järgselt kustutada üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.

Tööde teostamine ja üleandmine

Pakkuja annab Hankijale töö üle neljas etapis:

- PRIDE koolitus eestkosteperedele loomine, õppematerjali valmimise tähtaeg hiljemalt – 2025 I kvartali lõpp;
- PRIDE koolitus eestkosteperedele pilootkoolituse läbiviimise tähtaeg hiljemalt – 2025 II kvartali lõpp;
- pilootkoolituse järelanalüüsi aruande, õppematerjali lõplik versiooni, õppekava projekti loomise tähtaeg hiljemalt 15. oktoober 2025;
- PRIDE koolituse juhendmaterjal koolitajatele hiljemalt 15. november 2025.

Nõuded meeskonnale

Pakkuja peab tagama meeskonnaliikmete (projektijuht, sisuekspertid/koolitajad) arvu selliselt, et on võimeline looma ja läbi viima koolituse vastavalt tehnilises kirjelduses toodud eesmärkidele ja sisule. Lubatud on täiendavad eksperdid jt meeskonnaliikmed, kui Pakkuja peab seda vajalikuks PRIDE koolitus eestkosteperedele loomise eesmärkide paremaks saavutamiseks.

Nõuded projektijuhile:

- vähemalt riiklikult tunnustatud või sellele vastav kvalifikatsioon*kõrghariduses (õigusteadus, sotsiaalvaldkond vms) ja

- peab olema läbinud PRIDE koolitajate koolituse;
- varasem kogemus valdkonna projektijuhina - viimase 5 aasta jooksul vähemalt 2 projekti juhtimine;
- varasem kogemus valdkondlike koolituste/koolituste sisu loomises osalemisel ja/või õppekava/ainekava koostamisel.

Nõuded meeskonnaliikmetele, sh täiendavatele ekspertidele:

- vähemalt riiklikult tunnustatud või sellele vastav kvalifikatsioon *kõrghariduses (õigusteadus, sotsiaalvaldkond, kasvatusteadused, psühholoogia vms) ja
- läbinud PRIDE eelkoolituse koolitajate koolituse ja/või läbi viinud PRIDE koolitajate eelkoolituse.

*Riiklikult tunnustatud kõrghariduse all peetakse silmas vähemalt kõrghariduse esimest astet (bakalaureuse kraadi või rakenduskõrgharidust). Välismaal väljastatud diplomite puhul peab isik tõendama, et õppeasutus on diplomi väljastamise ajal akrediteeritud õppeasutus.